

**MAGYARORSZÁGI
SZLOVÁKOK NAPJA**

**DEŇ SLOVÁKOV
V MAĎARSKU**

2022

Celoštátna
slovenská
samospráva v Maďarsku
ORGANIZÁCIA SLOVÁKOV V MAĎARSKU

DEŇ SLOVÁKOV V MAĎARSKU

10.00

Otvorenie výstavy sarvašského regiónu Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku a mesta Sarvaš, **kde predstavia práce sarvašských slovenských tkáčov**

(Slovenský oblastný dom, Kálvin János u. 1.)

Účinkuje: citarová skupina Slovenskej základnej školy

11.00

Odovzdanie vyznamenaní Pro Cultura Slovaca

(Múzeum Samuela Tešedíka, Vajda Péter u. 1.)

Účinkujú: sólisti Tanečnej skupiny Tešedík

13.00

Ekumenická pobožnosť v Starom kostole (Vajda Péter u. 2.)

Odovzdanie vyznamenaní CSSM „Za našu národnosť“

Odovzdanie Ceny Štefana Lamiho

Účinkujú: Edita Csaszttvanová Vassová, Zuzana Csaszttvanová

Mládežnícky dychový orchester zo Slovenského Komlóša

15.00

Galaprogram regionálnych stredísk Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku (Javisko, Vajda Péter u.)

SPRIEVODNÉ PROGRAMY

Predstaví sa inštitúcie

Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku
(Vajda Péter u.)

Slovenský jarmok na dvore kaštieľa Bolzovcov
(regionálne strediská Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku)

Prehliadka Slovenského oblastného domu

Prehliadka Múzea Samuela Tešedíka (registrácia na mieste)

Úniková izba (Slovenská základná škola, materská škola a kolégium,
Szabadság út 29.) (registrácia na mieste)

Budte vítaní na našich oslavách!

MAGYARORSZÁGI SZLOVÁKOK NAPJA

10.00

A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete szarvasi régiója és Szarvas város **Szarvasi szlovák szöttesek kiállításának megnyitója**

(Szlovák Tájház, Kálvin János u. 1.)

Közreműködők: Szlovák Általános Iskola citeracsoportja

11.00

Pro Cultura Slovaca díjátadó ünnepség

(Tessedik Sámuel Múzeum, Vajda Péter utca 1.)

Közreműködők: Tessedik Táncgyűttes szőlistái

13.00

Ökumenikus áhítat az Ótemplomban (Vajda Péter utca 2.)

Az OSZÖ **Nemzetiségünkért Díjainak** átadása

Az OSZÖ **Lami István-Díjának** átadása

Közreműködők: Csasztvanné Vass Edit, Csasztvan Zsuzsanna

Tótkomlói Ifjúsági Koncert Fúvószenekar

15.00

A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete

regionális központjainak **gálaműsora**

(Színpad, Vajda Péter utca)

KÍSÉRŐ PROGRAMOK

Bemutatkoznak az Országos Szlovák Önkormányzat intézményei

(Vajda Péter utca)

Szlovák vásár a Bolza-kastély udvarán

(MSZKI regionális központjai)

Szlovák Tájház megtekintése

Tessedik Sámuel Múzeum kiállításainak megtekintése

(regisztráció a helyszínen)

Szabadulószoza (Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium,

Szabadság út 29.) (regisztráció a helyszínen)

Legyen a vendégünk a hazai szlovákság ünnepén!

Názov Sarvaš po prvýkrát spomína vo svojej kronike Anonymus, notár kráľa Bélu III., ako Mons Cervinus, čiže sarvašský kopec. V listinách sa spomína ako „Sarvaš“. Po tureckých vpádoch bola osada vyludnená.

Po vyhnaní Turkov Sarvaš a značnú časť Békešskej stolice daroval Karol III. podplukovníkovi barónovi Jurajovi Jánovi Harruckernovi za dlhoročné zásluhy.

Barón osadu zaľudnil poddanými, väčšinou slovenského pôvodu. Prvými obyvateľmi bolo 34 rodín prisťahovaných zo Zvolenskej, z Novohradskej, z Hontianskej a z Peštianskej stolice. Kolonisti 23. júla 1722 podpísali osadnícku

dohodu s Harruckernovým panstvom. Od týchto čias sa začali písať novodobé dejiny mesta Sarvaš.

Naši predkovia boli vytrvalí a pracovití ľudia. Vďaka nim sa osada začala rozvíjať. Po uplynulých troch storočiach sme im dodnes vďační za hmotné i nehmotné dedičstvo. V každom období sa našli uvedomelí Slováci, ktorí sa snažili pokračovať po vyšliapanej ceste zdedených hodnôt. Tieto hodnoty nie sú len srdcu drahé, ale sú pre nás, Sarvašanov, veľmi cenné. Patria k nim zvyky, tradície, celoročné práce, jazyk a kultúra.

Nositelmi slovenských hodnôt sú Slovenská základná škola, materská škola a kolégium, Kultúrny spolok sarvašských Slovákov – Vernost', Tanečný súbor Samuela Tešedíka, Divadlo Cervinus Teátrum a Slovenská národnostná samospráva mesta Sarvaš.

Anna Franková,
predsedníčka Slovenskej samosprávy mesta Sarvaš

A Szarvas elnevezést először Anonymus, III. Béla jegyzője említi krónikájában Mons Cervinus, azaz Szarvas-halomként. A későbbi oklevelek már Szarvasként említik. A török időkben a település elnéptelenedett.

A törökök kiűzése után III. Károly Szarvast és Békés vármegye jelentős részét báró Harruckern János György ezredesnek adományozta sokéves szolgálataért.

A báró a települést főként szlovák származású jobbágysokkal telepítette be. Az első lakosokat Zólyom, Nógrád, Hont és Pest vármegyéből áttelepített 34 család adta. A telepések 1722. július 23-án írtak alá megállapodást a Harruckern-uradalommal. Ettől az időtől írják Szarvas újkori történelmét.

Őseink kitartó, dolgos emberek voltak. Nekik köszönhetően kezdett fejlődni a település. Három évszázad elteltével is hálásak vagyunk a tárgyi és szellemi örökségükért. Minden korban voltak öntudatos szlovákok, akik igyekeztek a lefektett értékek kitaposott ösvényén járni. Ezek az értékek nemcsak a szívnek kedvesek, de nekünk, sarvasiaknak nagyon értékesek is. Ide tartoznak a szokások, hagyományok, az éves munkák, a nyelv és kultúra.

A szlovák értékek hordozói a Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium, a Szarvasi Szlovákok Kulturális Köre – Vernost', a Tessedik Sámuel Táncgyűttes, a Cervinus Teátrum és Szarvas Város Szlovák Önkormányzata.

Frankó Anna
Szarvas Város Szlovák Önkormányzatának elnöke

Vážení hostia, ctení účastníci Dňa Slovákov v Maďarsku!

Na mieste, kde sme sa zišli, aby sme oslávili náš sviatok, sa pred 300 rokmi začala písať nová kapitola dejín krásneho zeleného mestečka na ľavom brehu mŕtveho ramena Kereša, Sarvaša. Tú kapitolu začali písať evanjelickí osadníci zo severných častí Uhorska po slovensky. Na pamiatku znovuzakladateľov mesta Slovenská národnostná samospráva Sarvaša na námestí pred Starým evanjelickým kostolom pred 20 rokmi umiestnila pamätník. Kus žuly sa dostal na maďarskú Dolnú zem zo Slovenska a symbolizuje tak odštiepenie zakladateľov mesta od ostatných častí slovenského národa, ako aj ich spoločné pevné korene zapustené hlboko do zeme.

Územie mesta a jeho okolie bolo podľa archeologických vykopávok osídlené od praveku. Názov Sarvaš prvýkrát spomína vo svojej kronike Anonymus ako Mons Cervinus, čiže sarvašský kopec. Po vyhnaní Turkov panovník Karol III. daroval Sarvaš podplukovníkovi barónovi Jánovi Juraľovi Harruckernovi za jeho dlhoročné zásluhy. Barón zaľudnil územie slovenskými poddanými. Kolonisti podpísali osadnícku zmluvu 23. júla 1722. Táto dohoda im zaručovala náboženskú slobodu a na niekoľko rokov oslobodenie od urbárskych bremien. Bolo v nej zakotvené aj postavenie suchého mlyna, zabezpečenie ziskov z jatky, krčiem a rybolovu, ako aj dreva zo statkárskeho lesa na postavenie kostola a domov pre osadníkov. Tieto vymoženosti položili základy nevídaného rozvoja obnovenéj obce.

Sarvaš sa vyznačuje tým, že sa k nemu viažu mená viacerých významných osobností, ktoré si vážia obidva naše národy – Slováci aj Maďari. Steny

Starého chrámu, ktorý stojí na mieste spomínaného sarvašského kopca, sú majestátnym večným pomníkom bývalého farára sarvašských evanjelikov, zakladateľa prvej praktickej poľnohospodárskej školy v Európe Samuela Tešedíka mladšieho. Jeho meno nesie múzeum, ktoré dostalo stály domov v budove niekdajšej školy. Deň narodenia Samuela Tešedíka, 20. apríl, si Valné zhromaždenie Celoštátnej slovenskej samosprávy vybralo aj ako dátum Dňa slovenských pedagógov v Maďarsku, čím sme chceli prispieť aj k zviditeľneniu priekopníckeho diela Tešedíka na poli pedagogiky. V tento deň odovzdávame našim najlepším pedagógom morálne ocenenie, vyznamenanie „Pedagóg roka“. 280. výročie narodenia Samuela Tešedíka si miestna slovenská samospráva pripomenula obnovením jeho hrobu a konferenciou venovanou tejto významnej osobnosti. V Sarvaši po zániku Tešedíkovej školy pôsobilo evanjelické gymnázium, na ktorom vyučovali a študovali viaceré významné osobnosti slovenského kultúrneho, vedeckého a politického života, a to nielen z Dolnej zeme.

Sarvaš je v živote našej národnosti významným mestom aj z toho dôvodu, že tunajšia slovenská národnostná škola bola prvá vzdelávacia inštitúcia, ktorá sa v roku 2004 dostala do prevádzky našej celoštátnej samosprávy. Bol to začiatok budovania systému inštitúcií, so všetkými počiatočnými ťažkosťami, položené základov kultúrnej autonómie. Krok, ktorým naša komunita prevzala na seba zodpovednosť za budúcnosť tejto inštitúcie. Myslím si, že rozhodnutie spreď takmer dvadsiatich rokov bolo správne, o čom svedčia výsledky školy,

ale aj úspešné pokračovanie v procese preberania dvojazyčných škôl v nasledujúcom desaťročí. Naše školy sa v nových podmienkach rozvíjali nielen z hľadiska hmotného, ale sa stali aj akýmisi dielňami vývoja a používania nových pedagogických metód. V tomto smere je naša sarvašská škola príkladom aj pre ostatné inštitúcie.

Sarvaš sa do povedomia našincov zapísal aj svojou vysokou školou pedagogickou, na ktorej sa pripravujú učiteľky materských škôl. O význame tejto inštitúcie vypovedá aj fakt, že materské školy sú prvým ohnívom v systéme slovenského národnostného školského systému a zohrávajú nezastupiteľnú úlohu pri vytváraní citového vzťahu svojich zverencov k slovenskému jazyku a kultúrnemu dedičstvu. Sarvaš sa môže pyšiť aj tým, že miestna slovenská národnostná samospráva vlastní

a prevádzkuje slovenský oblastný dom a slovenský spoločenský dom. Tu sídli Kultúrny spolok sarvašských Slovákov Vernost, ktorý si vytýčil za cieľ zachovávanie slovenských tradícií. V meste pôsobí Slovenské národnostné divadlo Cervinus Teátrum a široko-daleko známy Tanečný súbor Tešedík.

Uvedené skutočnosti nás oprávňujú k optimizmu a zároveň nás zaväzujú, aby sme spolu s miestnou slovenskou komunitou, vedením a inštitúciami mesta vynakladali ďalšie úsilie na zachovanie a posilňovanie slovenského ducha tohto pre nás tak dôležitého mesta!

Ďakujem vám za pozornosť!

Alžbeta Hollerová Račková

predsedníčka

Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku

Tisztelt vendégeink, a Magyarországi Szlovákok Napja résztvevői!

Ezen a helyen, ahol összegyűltünk, hogy megünnepeljük közösségünk legnagyobb ünnepét, 300 évvel ezelőtt új fejezet kezdődött a Körös holtágának bal partján fekvő csodás zöld város, Szarvas életében. Az új fejezetet a történeti Magyarország északi vármegyéiből érkezett evangélikus telepesek szlovákul kezdték írni. A várost újrateremtő elődök emlékére Szarvas Város Szlovák Önkormányzata 20 évvel ezelőtt emlékkövet helyezett el az Ótemplom előtti téren. A gránittömb Szlovákiából érkezett az Alföldre, így szimbolizálva a város alapítóinak kihatását a szlovák nemzetből, de a szilárd talajba kapaszkodó közös gyökereket is.

A város és környéke a régészeti ásatások szerint az őskortól lakott volt. Az első írásos emlék, melyben Szarvas szerepel, Anonymus krónikája, mely Mons Cervinusként, tehát Szarvashalomként említi. A török kiűzése után III. Károly uralkodó érdemei elismeréseként Haruckern János György bárónak adományozta Békés megye nagy részét. A báró szlovák jobbágyokkal népesítette be birtokát. A telepesek 1722. július 23-án írták alá a letelepedési szerződést. A megállapodás vallásszabadságot és az úrbéri terhek alóli mentességet garantált számukra. A szerződésben szereplő kiváltások megteremtették az újrateremtett város dinamikus fejlődésének alapjait.

Szarvasra jellemző, hogy több jelentős személyiség is kötődik hozzá, akiket egyformán nagyra tartanak nemzetiink – úgy a szlovákok, mint a magyarok. Az egykori Szarvashalom helyén álló Ótemplom masszív falai örök emléket állítanak a szarvasi evangélikusok egykori lelkészének, az első európai mezőgazdasági iskola alapítójának, ifjabb Tessedik Sámuelnek. Az ő nevét viseli a város múzeuma is, amely Tessedik iskolájának egykori épületében lelt otthonra. Tessedik Sámuel születésének napját, április 20-át választotta az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlése a Magyarországi Szlovák Pedagógusok Napjának. Ezzel szeretnénk hozzájárulni Tessedik pedagógia terén játszott úttörő szerepének láthatóvá tételéhez. Ezen a napon adjuk át sikeres pedagógusainknak „Az év pedagógusa” elismeréseket. Tessedik Sámuel születésének 280. évfordulójáról a szarvasi szlovák önkormányzat az egykori lelkész síremlékének felújításával és konferenciával emlékezett meg. A városban Tessedik iskolájának megszűnését követően evangélikus gimnázium működött, amelyben tanárként vagy diákként a szlovák kulturális, tudományos és politikai élet számos képviselője megfordult.

Szarvas azért is fontos nemzetiségünk életében, mert az itteni szlovák nemzetiségi iskola volt az első, amelyet 2004-ben önkormányzatunk fenntartásba átvett. Ezzel a lépéssel kezdődött a kulturális autonómia alapjainak megteremtése, az oktatási intézményrendszerünk kiépítése, annak minden nehézségével együtt, mellyel közösségünk felvállalta a felelősséget az intézmény jövőjéért. Úgy vélem, a csaknem húsz évvel ezelőtti döntés helyesnek bizonyult, amit az iskola eredményei és

a kétnyelvű iskoláink fenntartásba vételének egy évtizedig tartó sikeres folyamata is alátámaszt. Az iskoláink az új feltételek között nemcsak fizikai valójukban fejlődtek, hanem új pedagógiai módszerek fejlesztésének és alkalmazásának műhelyeivé is váltak. E tekintetben a szarvasi iskola példaként szolgálhat a többi intézmény számára is.

Szarvas a közösségünkhöz tartozók tudatába a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karával is beírta magát, ahol szlovák óvónőképzés folyik. Az intézmény jelentőségét mutatja az a tény is, hogy az óvodák a szlovák nemzetiségi nevelési-oktatási rendszer első láncszemét alkotják, és mint ilyenek, pótolhatatlan szerepet játszanak a szlovák nyelv és kultúra iránti érzelmi kötődés kialakításában.

A város azzal is büszkélkedhet, hogy a helyi szlovák önkormányzat a tulajdonosa és fenntartója a Szlovák Tájháznak és a szlovák közösségi háznak is. Itt van a székhelye a Szarvasi Szlovákok Kulturális Körének, a Vernostnak is, amely a szlovák hagyományok ápolását tűzte ki céljául. A városban működik a Cervinus Teátrum, mely szlovák nemzetiségi színházként végzi tevékenységét, valamint a messze földön híres Tessedik Táncegyüttes is.

A fentiek feljogosítanak bennünket az optimizmusra, és egyben arra köteleznek, hogy a helyi szlovák közösséggel, a város vezetésével és intézményeivel együtt további erőfeszítéseket tegyünk e számunkra oly fontos város szlovák szellemiségének megőrzéséért és megerősítéséért!

Köszönöm a figyelmüket!

Hollerné Racskó Erzsébet

elnök
Országos Szlovák Önkormányzat

Príhovor na Deň Slovákov v Maďarsku 2022

Pozdravujem Vás pri príležitosti tohto ročného Dňa Slovákov v Maďarsku. Som rád, že – ak si dobre pamätám – po 25 rokoch sa vraciame do mesta Sarvaš, znovuosídleného pred 300 rokmi slovenskými kolonistami. Sme tu aj preto, aby sme si uctili pamiatku prvých lutheránskych slovenských rodín, predkov dnešných Sarvašanov. A aby sme sa tešili z toho, že aj po tristo rokoch v meste Sarvaš žijú Slováci, ktorí sa ešte snažia o zachovanie slovenskej reči, slovenských tradícií a slovenskej kultúry.

Keď sa v Deň Slovákov v Maďarsku poobzeráme okolo seba, máme pocit, že je nás veľa. Na náš najväčší spoločný sviatok každoročne prichádzajú skupiny rodákov z rôznych kútov krajiny. V rámci kultúrneho programu vždy vystupuje celý rad speváckych zborov, tanečných a hudobných skupín. A takto to je v poriadku, veď v rámci takýchto celoštátnych stretnutí každý chce ukázať to najlepšie, čo sa mu za posledný rok podarilo pripraviť.

Radi sa stretávame. Za posledné roky sme sa naučili, čo znamená, ak máme obmedzenú možnosť schádzať sa, chodiť medzi ľuďmi, oslavovať naše rodinné, miestne, regionálne a celoštátne sviatky. O to viac si ceníme aj túto možnosť, že sme tu, medzi svojimi, kde poznáme takmer každého, kde vieme, kto odkiaľ prišiel, podľa čoho je známe jeho bydlisko, či je evanjelického, či katolíckeho vyznania. Poznáme aj chuť ich charakteristických jedál, stav a početnosť jednotlivých komunít.

V minulom roku, v Tardoši, sme sa zišli trochu bojazlivo, s obavami, či sa po takomto hromadnom podujatí nevráti k nám Covid. O to je lepšie dnes, že – veríme tomu – nie je sa čoho báť, bez obme-

dzení sa môžeme radowať z toho, čo nám priniesol uplynulý rok.

Predchádzajúce mesiace sa niesli v znamení príprav parlamentných volieb. Naša národnosť aj pred voľbami dokázala, že je schopná spojenia síl v záujme väčšieho dobra, v záujme pokojného a plynulého rozvoja našej komunity. Spoločná vôľa sa prejavila aj v podobe rozhodnutia investícií, ktoré boli podporené z ústredného rozpočtu. Veď aj politici, ktorí sa rozhodujú o podporách, radšej podporia komunitu, v ktorej nikto nespochybňuje účelovosť niektorej plánovanej budovy, spoločenského priestoru, kostola či rekonštrukcie školskej budovy.

Schopnosť nájsť si spoločnú platformu sa prejavila aj v tom, že už druhýkrát sme sa pripravovali na voľby spoločne, bez konfliktov okolo toho, ako zostaviť kandidačnú listinu a koho dať na jej prvé miesto. Myslím si, že sme sa vyhli takýmto hádkam aj vďaka úspešnej spolupráci všetkých zložiek nášho spoločenského života, počnúc aktivistami, cez spoločenské organizácie a miestne slovenské samosprávy a končiac Celoštátnou slovenskou samosprávou v Maďarsku a parlamentným hovorcom našej národnosti. Ukázalo sa, že sme schopní vytvoriť spoločnú víziu toho, akým smerom sa má uberať naša národnosť. Veď všetci vieme, že bez úzkej spolupráce nebudeme môcť dokázať svetu, že aj po tristo rokoch máme tu svoje miesto.

Tristo rokov, to je zhruba dvanásť generácií. Aj keď svet nenapredoval vždy takými rýchlymi krokmi, ako v modernej dobe, ale si len spomeňte, čo všetko sa uskutočnilo, zmenilo za posledných dvadsať-dvadsaťpäť rokov. Aké zmeny sprevádzajú náš život. A keď si to spočítate, pochopíte, aké uznanie patrí našim

predkom, ktorí si za to celé obdobie zachovali tu, na juhu Maďarska svoj jazyk, svoju vieru a svoju kultúru. Aj keď nás je dnes čo do počtu menej, musíme sa postarať o to, aby sme sa nestali generáciou, ktorá uzavrie obdobie existencie slovenskej národnosti v týchto končinách.

Ako viete, tento rok sa v Maďarsku uskutoční sčítanie obyvateľstva. Od prvého októbra bude mať možnosť každý, kto má v Maďarsku trvalé bydlisko, aby cez internet vyplnil sčítací hárok. Kto tak neurobí, toho v druhej polovici októbra vyhľadajú sčítací komisári, ktorí spoločne s respondentom vyplnia dotazník. Medzi otázkami budú tri, ktoré sa týkajú národnosti, materinského jazyka, alebo iného jazyka, používaného v rodine. Odpovede na tieto tri otázky budú vypove-

dať o početnosti jednotlivých národnostných komunít, vrátane nás, Slovákov.

A to je naša hlavná domáca úloha na nastávajúce mesiace. Musíme pripraviť svoju rodinu, svoje užšie a širšie prostredie, aby sa prihlásili k svojej slovenskosti, aby nahlas povedali počas sčítania obyvateľstva: Som Slovák, moja materčina je slovenský jazyk a v rodine slovenčinu používame. Aby o rok, keď sa takto stretneme, sme mohli s pýchou v hlase povedať: Áno, aj to sme dokázali.

V znamení týchto myšlienok Vám prajem na dnes dobrú náladu, krásny kultúrny program a veselé stretnutia.

Ďakujem za Vašu pozornosť.

Anton Paulik

parlamentný hovorca Slovákov v Maďarsku

Köszöntő a Magyarországi Szlovákok Napján 2022-ben

Tisztelt Vendégeink, a Magyarországi Szlovákok Napja Résztvevői!

Köszöntöm Önöket az idei Magyarországi Szlovákok Napján. Örülök, hogy – ha jól emlékszem – 25 év elmúltával újra Szarvas városában vagyunk, amelyet 300 éve szlovák telepesek alapítottak újra. Azért is vagyunk itt, hogy megemlékezzünk az első szlovák evangélikus családokról, a mai szarvasiak elődeiről. És örülünk annak, hogy háromszáz év elteltével is élnek szlovákok Szarvas városában, akik igyekeznek megőrizni szlovák nyelvüket, szlovák hagyományaikat és szlovák kultúrájukat.

Amikor a Magyarországi Szlovákok Napján körbenézünk, úgy tűnik, sokan vagyunk. Legnagyobb közös ünnepünkre minden évben nemzetiségünk sok tagja jön el az ország minden sarkából. A kulturális programban kórusok, táncsoportok és zenekarok sora lép fel.

Így is van ez rendjén, hiszen az ilyen országos találkozókon mindenki be akarja mutatni a legjobbat, amit az eltelt év során előkészített.

Örömmel találkozunk. Az elmúlt években megtanultuk, mit is jelent, ha csak korlátozottan találkozhatunk, járhatunk emberek közé, ünnepelhetjük családi, helyi, regionális és országos ünnepeinket. Annál inkább értékeljük, hogy itt vagyunk, a mieink körében, ahol szinte mindenkit ismerünk, ahol tudjuk, ki honnan jött, miről ismert a települése, evangélikus vagy katolikus. Ismerjük jellemző ételeik ízét, a helyi közösség létszámát és állapotát.

Tardoson tavaly még kicsit félve jöttünk össze, tartottunk tőle, hogy egy ilyen tömeges rendezvény után nem tér-e vissza a Covid. Annál jobb ma, amikor – reméljük – nincs mitől félnünk, korlátlanul örülhetünk annak, amit az eltelt év hozott.

Az utóbbi hónapok a parlamenti választások előkészítése jegyében teltek. Nemzetiségünk a választások előtt is megmutatta, hogy képes egyesíteni erőit a nagyobb jó, közösségünk nyugodt és folyamatos fejlődése érdekében. A közös akarat látható a megkezdett és a központi költségvetésből támogatott beruházásokban. Mert a politikusok, akik a támogatásokról döntenek, inkább azokat a közösségeket támogatják, amelyekben senki nem kérdőjelezi meg az egyes tervezett épületek, közösségi tér, templom vagy iskolafelújítás célszerűségét.

A közös platform megtalálásának képességét abban is megmutattuk, hogy közösen, konfliktusok nélkül döntöttünk abban, hogyan állítsuk össze jelöltlistánkat, ki kerüljön annak az élére. Úgy gondolom, hogy a belső konfliktusokat annak köszönhetően kerültük el, hogy jó együttműködés alakult ki közéletünk minden szereplője között, kezdve az aktív egyénektől, folytatva társadalmi szervezeteinkkel és helyi szlovák önkormányzatainkkal és befejezve az Országos Szlovák Önkormányzattal és nemzetiségünk parlamenti szószólójával. Így mutathattuk meg, képesek vagyunk közös víziót kidolgozni arról, milyen irányba induljon nemzetiségünk. Mert mindannyian tudjuk, szoros együttműködés nélkül nem bizonyíthatjuk a világnak, hogy háromszáz év után is helyünk van itt.

Háromszáz év az nagyjából tizenkét generáció. És bár a világ nem haladt mindig olyan tempóban, ahogyan a modern időkben, azért csak gondolják el, mi minden valósult meg, változott az elmúlt húsz-huszonöt évben. Milyen változások kísérik életünket. És ha ezt összeadják, megértik, milyen elismerés illeti meg őseinket, akik mindez alatt az időszak alatt megőrizték, itt Magyar-

ország déli részén nyelvüket, hitüket és kultúrájukat. És bár a létszámunk időközben jóval alacsonyabb lett, azért nekünk is gondoskodnunk kell arról, ne mi legyünk az a generáció, amely lezárja a szlovák nemzetiség létének időszakát itt, ezeken a végeken.

Ahogyan azt tudják, ebben az évben sor kerül a népszámlálásra. Október elsejétől mindannyiunknak, akik állandó lakcímmel rendelkezünk Magyarországon, lehetőségünk lesz arra, hogy az interneten magunk töltsük ki a kérdőívet. Aki ezt nem teszi meg, ahhoz október második felében számlálóbiztos látogat el, ahogyan a korábbi évtizedekben, hogy a választadóval közösen töltsék ki az adatlapot. A kérdések között most is lesz három olyan kérdés, amely a nemzetiségre, az anyanyelvre és a családon belüli nyelvhasználatra vonatkozik. Ez a három kérdés együttesen szolgál arra, hogy minél pontosabban megállapíthassák az egyes nemzetiségi közösségek létszámát, köztük a miénket, szlovákokét is.

És ez a mi házi feladatunk a következő hónapokra. Fel kell készülnünk, fel kell készítenünk a családjunkat, szűkebb és tágabb közösségünket arra, hogy vallják meg szlovákságukat és hogy a népszámláláskor hangosan mondják ki: szlovák vagyok, szlovák az anyanyelvem és a családon belül használjuk a szlovák nyelvet, még ha főleg a generációk közötti kommunikációban is. Hogy amikor egy év múlva találkozzunk, büszkeséggel a hangunkban mondhatjuk: Igen, ezt is megmutattuk.

Ezen gondolatok jegyében kívánok mára mindenkinek jó hangulatot, változatos kulturális programot és jókedvű találkozásokat.

Paulik Antal

a magyarországi szlovákok országgyűlési szószólója

Laureáti vyznamenania Za našu národnosť

Rozália Izingová Pružinová sa narodila 7. februára 1951 v Tatabáni. Základnú školu aj gymnázium ukončila v Tatabáni. Po maturite pokračovala v štúdiu na vysokej škole v Szombathelyi, kde v roku 1973 získala diplom v odbore osvetová pracovníčka a knihovníčka. Jej prvým pracoviskom sa stalo Osvetové stredisko Puškina v Tatabáni-Bánhide. Tu pôsobila najskôr ako osvetová pracovníčka, neskôr plných 20 rokov bola riaditeľkou tejto inštitúcie.

Rozália veľmi dobre poznala obyvateľov svojho rodiska – ich zvyky a jazyk. Zložila aj strednú jazykovú skúšku zo slovenského jazyka. Počas svojho pôsobenia vytvorila čulý život v kultúrnom dome - tanečnú skupinu Rozmarín, spevácku skupinu, tvorivé dielne, dychovú kapelu atď. Mala veľmi dobré kontakty so všetkými vekovými generáciami. Bola zakladateľkou slovenskej samosprávy v Tatabáni-Bánhide, dva volebné cykly bola členkou Valného zhromaždenia Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku a po odchode do dôchodku sa stala vedúcou regionálneho strediska Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku v Tatabáni-Bánhide. Nešetiac svoj voľný čas svedomitou odbornou prácou organizovala viac desaťročí slovenský kultúrny život nielen v Bánhide, ale aj v regióne Vértes-Gereče. Jej zásluhou je aj odborné zozbieranie pamiatok, ako nábytok, odev a predmety každodenného života slovenských predkov do

Slovenského domu v Tatabáni-Bánhide. Je držiteľkou viacerých vyznamenaní, zo slovenských spomenieme vyznamenanie Zväzu Slovákov v Maďarsku „*Za slovenskú kultúru*“. Vyznamenanie jej udeľujeme za viac ako 40 ročných svedomitú, agilnú a vytrvalú prácu. Rozália Izingová Pružinová nás bohužiaľ, 28. apríla 2022 navždy opustila! **Česť jej pamiatke!** Vyznamenanie prevezmú členovia rodiny neskôr.

Anna Franková sa narodila 24. decembra 1960. Základnú školu navštevovala vo svojom rodisku – v Strieborných Viniciach pri Sarvaši. V roku 1979 ukončila stredoškolské štúdium maturitou v čabianskom slovenskom gymnáziu. Diplom zo slovenského jazyka pre vyučovanie slovenčiny na 2. stupni základnej školy získala v roku 1998 na Pedagogickej fakulte Gyulu Juhásza v Segedíne. Ďalší diplom zo slovenského jazyka a národnostnú aprobáciu pre vyučovanie slovenčiny na strednej škole získala taktiež na segedínskej univerzite v roku 2012.

Od roku 1979 bola učiteľkou na Slovenskej základnej škole, materskej škole a kolégiu v Sarvaši. Svoju prácu vykonáva vždy svedomito, spoľahlivo, húževnato a s úctou k ľuďom a hodnotám. Vždy sa snaží o to, aby si žiaci ctili jazyk a kultúru svojich predkov, aby slovenčinu ovládali na najvyššom možnom stupni. Jej snaha a pracovitosť

je merateľná. Jej žiaci dosahovali na regionálnych a celokrajinských súťažiach dobré výsledky a mnohí si urobili jazykovú skúšku zo slovenského jazyka základného, stredného, ale aj najvyššieho stupňa. Keď ju poprosili, aby v záujme uchovávanía slovenského jazyka vyučovala svoj materinský jazyk ako cudzí jazyk na Gymnázium Petra Vajdu v Sarvaši, neváhala a ponuku s radosťou prijala.

Aktívne spolupracovala pri zostavení a lektorovaní viacerých slovenských učebníc a pracovných zošitov. Okrem práce na učiteľskom poli si s láskou plnila aj iné úlohy. Od mladosti sa pripájala ku sarvaškému slovenskému kultúrnemu životu. Stala sa členkou obnoveného Slovenského kultúrneho spolku Vernosť. Od roku 1999 sa z radovej členky stala aktívna organizátorka a od roku 2001 do roku 2014 bola jeho predsedníčkou. Aktívne sa zapájala aj do riadiacich aktivít Slovenskej národnostnej samosprávy v Sarvaši, od roku 2014 je jej predsedníčkou. Počas jej pôsobenia v tejto funkcii sa podarilo odkúpiť a obnoviť miestny Slovenský oblasťný dom. Aj obnova Slovenského spoločenského domu je výsledkom jej snaženia. Okrem záchrany a obnovy materiálnych hodnôt venovala pozornosť aj nehmotnému dedičstvu predkov. Nedá sa ľahko spočítať, koľko detských táborov a národnostných podujatí zorganizovala a organizuje. Pozbierala a vydala v knihe *Klenoty sarvašských Slovákov* obyčaje tunajších obyvateľov a tým zabezpečila, aby sa tradície a zvyky Sarvašanov uchovali aj pre ďalšie generácie. Z miestnych piesní sa uvia kytica a slovenský spevokol v sprievode citary zvečnil krásu tunajších pokladov na CD nosiči. Anna Franková opäť pomáhala, organizovala. Jej texty a články sa pravidelne objavujú

v slovenskej prílohe miestnych novín *Novinkár nad Kerešom*.

V Sarvaši ju pozná každý pod menom Ačika. V tichosti si dôsledne plní zverené úlohy, svoju prácu považuje za službu a venuje sa jej z celého srdca a zo všetkých síl. Rada a ochotne každému pomôže. Venovať sa slovenčine, slovenskej národnosti, deťom, ktoré sa učia po slovensky, ale aj Slovákom vo svojom rodisku je pre ňu prirodzené. Vždy sa snaží, aby sa udržiavali všestranne prospešné a blízke kontakty slovenských národnostných samospráv a organizovali aktivity aj medzi inými regiónmi. Aj tým motivuje deti a mládež ku kultúrnemu životu Slovákov. Okrem toho vyvíja aktivity, do ktorých sa zapájajú nielen Slováci, ale aj iné národnosti v krajine. Veľa pracovala a snažila sa o to, aby sa Národnostný športový deň úspešne uskutočnil a aby mládež, ktorá sa zapojila, precítila radosť z úspešnej spolupráce.

Ruženka Komjáthiová sa narodila 14. marca 1957 v meste Pápa. Základnú a strednú školu ukončila vo Veszpréme. V roku 1977 po získaní štipendia pokračovala v štúdiách na Univerzite Komenského v Bratislave, odbor dejepis. V roku 1982 získala vysokoškolský diplom a vzápätí sa s manželom presťahovali do Veňarca. Práve tu hľadali učiteľku slovenčiny a vedeli im poskytnúť aj služobný byt a tak na návrh vedenia Demokratického zväzu Slovákov v Maďarsku ju prijali. Už je tomu 40 rokov. Slovenský jazyk tu vyučovala až do roku 2020, kedy odišla do dôchodku.

Postupne sa stále viac zapájala do národnostného života v obci. Každý rok veľmi úspešne pripravovala žiakov na celoštátnu súťaž Slovenské spievanky a veršovačky, ako aj na jazykové skúšky zo slovenského jazyka.

Bola vedúcou detského folklórneho súboru Vretienko a doteraz je vedúcou folklórnej skupiny Rozmarín, ktorá patrí medzi najlepšie kolektívy v Maďarsku. Roky je iniciátorkou priateľských stykov Veňarcu s Dolnou Strehovou, Hrušovom a Veľkým Krúšom.

Od vzniku miestnej Slovenskej národnostnej samosprávy je jej členkou, dve volebné obdobia je aj jej predsedníčkou. Takisto je vo vedení pobočky Zväzu Slovákov v Maďarsku. Dva volebné cykly pracovala ako poslankyňa Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku. Od roku 2010 bola jedno volebné obdobie predsedníčkou Novohradskej župnej slovenskej národnostnej samosprávy, v súčasnosti je jej podpredsedníčkou.

Bola oduševnenou organizátorkou a účastníčkou slovenských táborov a neskôr školy v prírode, takže celé generácie detí z veňareckej školy majú nezabudnuteľné zážitky zo slovenského Hronca. Je pravidelnou a aktívnou účastníčkou odborných školení, konferencií a nenahraditeľnou organizátorkou Novohradského národnostného stretnutia v Banke, novohradského stretnutia slovenských národnostných detí Novohradské lipky, haluškového festivalu vo Veňarci a mnohých ďalších národnostných podujatí. Medzitým lektorovala učebnice slovenského jazyka.

Všetko vyššie vymenované by však nezvládla bez podpory rodiny. Oduševnenosť a zaoberanosť pre slovenskú národnosť zdedili jej tri dcéry. Ich spevácke trio pod názvom Sestry Komjáthiové je vždy svojim majstrovským výkonom ozdobou slovenských festivalov doma i v zahraničí (Bánk, Detva, Východná). Ruženka Komjáthiová je držiteľkou vyznamenania Novohradskej župnej slovenskej národnostnej samosprávy

„Na pamiatku Anny Hudecovej“. Jednoznačne je možné ju charakterizovať ako nesmierne skromnú, tolerantnú, oduševnenú, aktívnu a medzi Slovákami uznávanú osobnosť slovenského národnostného života.

Dr. Zuzana Szabová od svojho narodenia 27. augusta 1950 žije v Cinkote, v XVI. obvode Budapešti. Pochádza zo slovenskej rodiny, ktorej predkovia sa dostali do Cinkoty pred viac ako 300 rokmi z okolia Banskej Bystrice.

Vysokú školu poľnohospodársku skončila v Gödöllő. Študovala na právnickej fakulte Univerzity Loránda Eötvösa. Vďaka svojej maximalistickej vlastnosti získala aj ďalšie vedomosti v oblasti štátneho hospodárstva, účtovníctva, etiky, turistického ruchu a teológie.

Pracovala na mnohých a rôznych pracoviskách. Dnes je aktívnou advokátkou. Medzi prvými bola aj pri zrode slovenských národnostných samospráv. V Cinkote ona bola tou, ktorá začala organizovať obyvateľov slovenskej národnosti. Pod jej vedením vznikla aj miestna slovenská samospráva, ktorej je dodnes veľmi pracovitou a oduševnenou predsedníčkou. Odkedy je na čele slovenského národnostného života Cinkotania vypátrali, že odkiaľ a kedy prišli Slováci do tejto časti hlavného mesta, dokonca vytvorili živú, priateľskú spoluprácu s Dolnou a Hornou Mičinou. Založili miestny spevácky zbor. Spolu s miestnou samosprávou vytvorili národopisnú zbierku tu žijúcich Slovákov.

Výše dvadsať rokov je Zuzana Szabová známou osobnosťou slovenského národnostného života nielen v Cinkote, kde pravidelne organizuje kultúrne podujatia, ale aj na okolí Budapešti, v samotnom hlavnom meste,

a taktiež v celoštátnom meradle. Zastupuje rôzne funkcie v Doline, v organizácii pripeštianskych Slovákov (dnes je predsedníčkou), je členkou Slovenskej samosprávy Budapešti a členkou Valného zhromaždenia Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, kde bola viac rokov predsedníčkou Finančného výboru. Dnes je predsedníčkou Výboru pre verejné obstarávanie a právne zále-

žitosti. Od založenia Únie slovenských organizácií je aktívnou členkou vedenia tejto organizácie.

Pravidelne a neúnavne pomáha každému slovenskému spolku, každej organizácii najmä v právnych a finančných otázkach. Ale neodmietne pomoc ani v súkromnom živote každého, kto sa na ňu obráti, a to vždy bez nároku na odmenu.

Izingné Pruzsina Rózsa 1951. február 7-én született Tatabányán, az általános iskolát és a gimnáziumot is itt végezte el. Az érettségit követően tanulmányait a szombathelyi főiskolán folytatta, ahol 1973-ban szerzett népművelő-könyvtár szakos diplomát. Első munkahelye a tatabányai Puskin Művelődési Ház lett, ahol eleinte mint közművelődési munkatárs dolgozott, később kereken 20 évig volt az intézmény igazgatója.

Rózsa nagyon jól ismerte szülővárosa lakóit, azok nyelvét és szokásait. Középfokú szlovák nyelvvizsgát is tett. A kultúrházban eltöltött évek alatt pezsgő kulturális életet teremtett, működött itt Rozmaring néptáncsoport, énekkar, alkotóműhelyek, fúvószenekar stb.

Nagyon jó kapcsolatot ápolt mind egyik korosztállyal. Alapító tagja volt a Tatabánya-Bánhidai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatnak, két választási cikluson keresztül képviselő volt az Országos Szlovák Önkormányzat közgyűlésében, majd nyugdíjba vonulását követően a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézetének regionális igazgatója lett. Nem sajnálva a szabadidejét, lelkiismeretes szakmai munkával szervezte több évtizeden keresztül a szlovák kulturális életet nem csupán Bánhidán, hanem a Vértes-Gerecse régióban is. Érdemei közé tartozik a Tatabánya-Bánhi-

dai Szlovák Házban található bútorok, népviseletek és a mindennapi használati tárgyak összegyűjtése. Számos kiállításban részesült, a Magyarországi Szlovákok Szövetsége például neki ítélte a „Szlovák Kultúráért” díjat.

Jelen kitüntetést 40 éves agilis és kitarító munkájáért adományozzuk. Izingné Pruzsina Rózsa 2022. április 28-án örökre eltávozott. Nyugodjon békében! A díjat a család tagjai veszik át a későbbiekben.

Frankó Anna 1960. december 24-én született. Általános iskolába a Szarvas melletti Ezüstszőlőkbe járt. 1979-ben érettségizett a békéscsabai szlovák gimnáziumban. 1998-ban szerzett szlovák nyelvből általános iskolai tanári diplomát a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karán. 2012-ben pedig szintén a szegedi egyetemen szerzett szlovák nyelvből középiskolai tanári diplomát.

1979 óta volt a sarvasi Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium tanára. Munkáját mindig lelkiismeretes, megbízhatóan, az embereket és az értékeket tiszteletben tartva végzi. Mindig törekszik arra, hogy a gyerekek tiszteljék a nyelvet, elődeik kultúráját és hogy a szlovák nyelvet a lehető legmagasabb szinten sajátítsák el. Erőfeszítése és szorgalma eredményeként diákjai a re-

gionális és országos versenyeken szép eredményeket értek el, többen alapfokú, középfokú és felsőfokú nyelvvizsgát is tettek szlovák nyelvből. Amikor felkérték, hogy a szlovák nyelv megőrzése érdekében anyanyelvét idegen nyelvként tanítsa a Vajda Péter Gimnáziumban Szarvason, nem gondolkodott, és örömmel vállalta el a feladatot.

Aktívan együttműködött számos szlovák tankönyv és munkafüzet összeállításában és lektorálásában. A tanári munka mellett örömmel végzett el más jellegű feladatokat is. Fiatal korától bekapcsolódott a szarvasi szlovák kulturális életbe. Tagja lett az újjáalakult Vornost Szarvasi Szlovákok Kulturális Körének. 1999-ben a tagok közül aktív szervezővé vált, és 2001-től 2014-ig annak elnöke volt. Aktívan részt vállalt a szarvasi szlovák nemzetiségi önkormányzat vezetésében, 2014-től annak elnöke lett. Az ő vezetése alatt sikerült megvásárolni és felújítani a Szlovák Tájékoztató Ház felújítása is az ő törekvéseinek köszönhető. A tárgyi örökségek megújításán és megőrzésén kívül a szellemi örökségnek is figyelmet szentelt. Nem könnyű számon tartani hány gyermektábort és nemzetiségi rendezvényt szervezett és szervez a mai napig. Összegyűjtötte és kiadta a *Klenoty sarvašských Slovákov* című könyvet, amely bemutatja az itt élő szlovákság szokásait, és biztosítja, hogy ezeket a hagyományokat a későbbi generációk számára is megőrizzék. Frankó Anna segítségével és szervezésében a helyi népdalokból összeállított népdalcsoportot a szlovák énekkar kíséretével énekelte fel CD-re.

Írásai és cikkei rendszeresen megjelennek a helyi hetilap *Novinkár nad Kerešom* című szlovák nyelvű mellékletében.

Szarvason mindenki csak Acsikaként ismeri. Csendesén és következetesen végzi el a rábízott feladatokat, munkáját szolgálatnak tekinti, melyet teljes szívből és minden erejével végez. Szívesen és készségesen segít mindenkinek. Természetes számára a szlovák nyelvvel, a szlovák nemzetiséggel, a szlovákul tanuló gyerekekkel és a helyi szlováksággal való törődés. Folyamatosan törekszik arra, hogy kölcsönösen jövedelmező és szoros kapcsolatot ápoljon a szlovák nemzetiségi önkormányzatokkal.

Komjáthi Rózsa 1957. március 14-én született Pápán. Általános és középiskolai tanulmányait Veszprémben végezte el. 1977-ben a sikeresen elnyert ösztöndíjjal a pozsonyi Comenius Egyetemen folytatta a tanulmányait, történelem szakon. 1982-ben szerzett főiskolai diplomát, majd ezután férjével Vanyarcra költöztek. 40 évig volt a falu iskolájának tanára, szlovák nyelvet 2020-ig tanított, amikor is nyugdíjba vonult.

Fokozatosan bekapcsolódott a falu nemzetiségi életébe. Minden évben sikeresen felkészítette a diákokat az országos ének- és szavalóversenyre, ahogyan a szlovák nyelvvizsgára is. A Vretienko gyermek néptáncsoport vezetője is volt, a mai napig pedig a Rozmaring néptáncsoport vezetője, amely a magyarországi csoportok legjobbjai közé tartozik. Évek óta ő a kezdeményezője a vanyarci testvérvárosi kapcsolatoknak Alsósztrégova, Magasmajtény és Nagykürtös településekkel.

A megalakulásától kezdve tagja a helyi szlovák nemzetiségi önkormányzatnak, két ciklus óta pedig annak elnöke is. Vezetőségi tag a Magyarországi Szlovákok Szövetségében is. Két választási ciklusban is dolgozott képviselőként az

Országos Szlovák Önkormányzat közgyűlésében.

2010-től egy cikluson keresztül a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöki szerepét is betöltötte, jelenleg alelnöke.

Lelkes szervezője és résztvevője volt a szlovák táboroknak, erdei iskoláknak, amelynek köszönhetően a vanyarci iskola diákjainak egész generációja szerzett felejtethetetlen élményeket a szlovákiai Kisgaramról. Állandó és aktív résztvevője a szakmai továbbképzéseknek, konferenciáknak és pótolhatatlan szervezője a bányai Nógrád Megyei Nemzetiségi Találkozóknak, a Nógrádi Hársacsák Gyermektalálkozóknak, a Vanyarci Haluska Fesztiválnak és számos nemzetiségi rendezvénynek. Szlovák nyelvű tankönyveket is lektorált.

Mindezeket azonban nem győzte volna családja támogatása nélkül. A szlovák nemzetiség iránti lelkesedését három lánya is örökölte tőle. A Komjáthi-lányok triójának előadása ékköve a szlovákiai, illetve a hazai fesztiváloknak (Bánk, Gyetva, Vichodna).

Komjáthi Rózsa a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat által megítélt „Hugyecz Anna emlékére” díj birtokosa. Személyiségére jellemző, hogy rendkívül szerény, toleráns, lelkes és aktív, elismert tagja a szlovák nemzetiségi közösségnek.

Dr. Szabó Zsuzsanna 1950. augusztus 29-e óta él Cinkotán, Budapest XVI. kerületében. Szlovák családból származik, felmenői több mint 300 évvel ezelőtt Besztercebányáról érkeztek Cinkotára.

Felsőfokú tanulmányait a Gödöllői Mezőgazdasági Főiskolán, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végezte. Maxi-

malista természetének köszönhetően további ismereteket szerzett az állami gazdaságtan, könyvelés, etika, idegenforgalom és a teológia terén is.

Különböző munkahelyeken tevékenykedett, ma ügyvédként dolgozik. Az elsők között volt a szlovák nemzetiségi önkormányzatok megalakulásánál, Cinkotán ő kezdte el szervezni a szlovák nemzetiségű lakosságot. Az ő vezetésével alakult meg a helyi szlovák nemzetiségi önkormányzat, amelynek a mai napig rendkívül szorgalmas és lelkes elnöke. Amióta a szlovák nemzetiségi élet élén van, a cinkotaiak felkutatták, hogy honnan és mikor jöttek a szlovákok a főváros ezen részébe, sőt élő testvértelepülési kapcsolatot is kialakítottak Alsó- és Felsőmicsinye településekkel is. Helyi népdalkört is megalapítottak. A helyi önkormányzattal együttműködve nemzetiségi gyűjteményt is létrehozta az itt élő szlovákok.

Szabó Zsuzsanna több mint 20 éve ismert és elismert személyiség a szlovák nemzetiségi életben, nem csupán Cinkotán, ahol rendszeresen szervez kulturális rendezvényeket, de Budapesten és annak környékén, illetve országos szinten is. Számos funkciót töltött be a Dolina Pestvidéki Szlovákok Regionális Egyesületében, ma ennek elnöke, tagja a Fővárosi Szlovák Önkormányzatnak és az Országos Szlovák Önkormányzat Közgyűlésének, ahol több éven keresztül a Pénzügyi Bizottság elnöke is volt. A Magyarországi Szlovák Szervezetek Uniójának megalakulása óta aktív tagja ezen szervezet vezetésének is.

Rendszeresen és fáradhatatlanul segít minden szlovák egyesületnek, szervezetnek, elsősorban jogi és pénzügyi kérdésekben. Mindenkinnek önzetlenül segít, aki hozzá fordul.

Cena Štefana Lamiho

Dr. Katarína Király je riaditeľkou Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku

Tancovať začala už na základnej škole. Ako 12 ročná sa zúčastnila intenzívneho tanečného tábora pre vedúcich tanečných súborov. Tancovala v Tanečnom súbore Jánosa Bihariho, pod vedením Annamárie Neuwirthovej, v Ústrednej národnostnej tanečnej skupine Fakľa, ktorú založil Antal Kricskovics. Počas vysokoškolského štúdia tancovala v súboroch Dimitrovec a tiež vo folklórnom súbore Gymnik pri Fakulte telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského. Po ukončení štúdií sa presťahovali s rodinou do Békešskej Čaby, kde tancovala v Národnostnej tanečnej skupine Čaba. Patrí k zakladateľom tanečnej skupiny Prameň (1990) a zároveň aj nacvičovala s členmi tanečnú techniku. Medzitým šla kroje pre členov tanečnej skupiny Čaba a Prameň. V letných tanečných táboroch pre vedúcich súborov a detských tanečníkov vyučovala tanečnú techniku. Pomáhala v práci Národnostnému tanečnému súboru v Banke, čemerskej Furmičke, ečerskému Zelenému vencu a dodnes spolupracuje s Folklórnou verejnou nadáciou v Sarvaši, vďaka ktorej funguje aj Tanečný súbor Tešedik.

V roku 1990 začala v svojich rodných Mlynkoch so zberateľskou činnosťou. Popri krojoch a zvykoch jej pozornosť

upútali najmä tanečné tradície. Nie náhodou preto v interdisciplinárnych táboroch, ktoré organizuje Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku sa venuje práve tomuto odvetviu. Aj vo svojej dizertačnej práci sa zaoberala tým, či je možné zachovať slovenskú identitu vďaka tanečným tradíciám.

Ako pracovníčka Slovenskej redakcie Maďarskej televízie, neskôr ako vedúca redakcie zhotovila mnoho dokumentárnych filmov, ktoré spracovali tunajšie slovenské zvyky. V roku 2001 vznikol dokumentárny film s názvom „Už je dĵouča, už je naše...“, predstavujúci ečerské svadobné tradície a históriu vzniku choreografie Miklósa Rábaiho a jej následný život. Za réžiu a spracovanie získala Katarína Király ocenenie na Medzinárodnom filmovom festivale Etnofilm v roku 2002.

Skúsenosti v televízii spojila s túžbou vyučovať ľudové tance, ktorej výsledkom bol za pomoci Folklórnej verejnej nadácie v Sarvaši vzdelávací film na vyučovanie maglódszkých a tír páckých tancov.

Etnograf Štefan Lami sledoval Katarínu Király už od jej detstva a často jej radil a upozorňoval na nedostatky domáceho slovenského tanečného hnutia. Keď sa v roku 2004 stala riadi-

telkőu Slovenského osvetového centra, začala organizovať pre vedúcich tanečných súborov a asistentov školenia a v spolupráci s Maďarskou univerzitou tanečného umenia metodické zamestnania pre pedagógov. Veľký dôraz kládla popri školení učiteľov tanca na oboznámenie detí, so širokou škálou slovenských tanečných tradícií. Po tom, čo strávila dostatok času odovzdávaním odborných vedomostí, vymyslela a vypracovala kvalifikačnú prehliadku

Vo víre tanca pre slovenské folklórne skupiny a tanečné súbory na zachovávanie tradícií v krajine a vypracovala s týmto spojené pravidlá Ceny Štefana Lamiho.

K tomuto hnutiu si získala mnoho odborníkov, ktorí svojimi znalosťami aj odvtedy podporujú prácu domácich skupín.

Sme presvedčení, že Dr. Katarína Király si na základe vyššie uvedených záslúži Cenu Štefana Lamiho.

Lami István-díj

Dr. Király Katalin, a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézetének igazgatója

Már az általános iskolában kezdett táncolni, tizenkét évesen korengedménynyel részt vehetett a szlovák táncsoportok oktatói számára megrendezett intenzív nyári képzéseken. Táncolt a Bihari János Táncgyűttesben, Neuwirth Annamária vezetése alatt, majd a Kricskovics Antal által alapított Fáklya Központi Nemzetiségi Táncgyűttesben, az egyetemi évek alatt a Dimitrovec (Pavol Bútor) és a Komenský Egyetem Testnevelési Karának Gymnik Táncgyűttesében. Az egyetemi évek után családjával Békéscsabán telepedett le és a Csaba Nemzetiségi Táncgyűttesben táncolt. A Prameň Táncgyűttes (1990) alapítói között volt, és egy időben tánctechnikát oktatott a csoport tagjai számára. Közben népviseleteket varrt a Csaba Nemzetiségi Táncgyűttesnek és a Prameň Táncgyűttesnek a felkérésére. Oktatott táncsoportvezetőket és gyermektáncosokat nyári táborokban, vendégkoreográfusként segítette a Bánki Néptáncsoportot, a csömöri Furmicskát, az ecseri Zelený Veniec Táncgyűttes munkáját, és mindmáig együttműködik a Szarvasi Hagyó-

mányörző Közalapítvánnyal és az általa működtetett Tessedik Táncgyűttessel.

1990-ben kezdett gyűjteni a szülőfalujában, Pilisszentkereszten. A népviselet és a szokások mellett leginkább a táncgyománnyok keltették fel az érdeklődését. Nem véletlen, hogy a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete által szervezett interdiszciplináris táborokban is ezekkel a területekkel foglalkozik. A doktori disszertációjában is azt boncolgatta, hogy lehetséges-e a szlovák identitást megőrizni a táncgyományokon keresztül.

A Magyar Televízió Szlovák Szerkesztőségének munkatársaként, később rovatvezetőjeként számos dokumentumfilmet készített, melyek a hazai szlovákság szokásait dolgozták fel. Ennek hozományaként 2001-ben elkészült az ecseri lakodalmi szokásokat és a Rábai Miklós által készített koreográfia történetét és utóéletét feldolgozó „Už je d'jouca, už je naše...” című dokumentumfilm, melynek rendezéséért és szerkesztéséért Király Katalin az Etnofilm Nemzetközi Filmfesztiválon díjat nyert (2002).

Televíziós tapasztalatait ötvözte a néptáncoktatás iránti vágyával, melynek eredményeként elkészült a Szarvasi Hagyományőrző Közalapítvány berkeiben a maglódi és nyírségi tirpák táncok tanulását és tanítását segítő oktatófilm.

Lami István táncos néprajzkutató Király Katalint gyermekkorától óta figyelemmel kísérte, munkája során sokszor ellátta tanácsokkal, és ráirányította a figyelmét a hazai szlovák néptáncmozgalom hiányosságaira.

Amikor 2004-ben a Szlovák Közművelődési Központ igazgatója lett, elkezdett szakmai képzéseket szervezni a táncoktatók és asszisztensek számára, a Magyar Táncművészeti Egyetemmel együttműködve módszertani foglalkozásokat tartani a pedagógusoknak.

Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy az oktatók mellett a szlovák tánc hagyományok minél szélesebb skáláján mozogva juttassa ismeretekhez a gyermektáncosokat.

Miután elegendő időt szánt a szakmai ismeretek átadására, megálmodta és kidolgozta a Vo víre tanca – Táncforragatót, a hazai szlovák tánc csoportok és hagyományőrző együttesek minősítő versenyének rendszerét, és elkészítette az ehhez kapcsolódó Lami-díj adományozási szabályzatát. A mozgalomnak neves szakembereket nyert meg, akik tudásukkal azóta is támogatják a hazai csoportok munkáját.

Meggyőződésünk, hogy a fentiek alapján Dr. Király Katalin érdemes a Lami István-díjra.

Mládežnícky dychový orchester v Slovenskom Komlóši

Mládežnícky dychový orchester v Slovenskom Komlóši funguje od roka 1969. Získal veľa cien a ocenení na súťažiach dychovej hudby v Maďarsku a zahraničí. Viacerí členovia orchestra si vybrali hudobnú kariéru a viac ľudí v súčasnosti sa učí na hudobnej strednej škole a na Hudobnej univerzite. Členovia dychow-

ky často vystupujú ako sólisti a okrem toho v rôznych komorných formáciách. Dychovka venuje veľkú pozornosť pestovaniu tradície slovenskej dychovej hudby. Účinkovanie na podujatiach organizovaných Slovenskou národnou samosprávou je pre orchester vždy čťou a radosťou.

Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar

Az 1969 óta működő Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar Magyarországon és külföldön megrendezett fúvószenekari versenyek győztese és helyezette. A zenekar tagjai között többen választották a zenei pályát, jelenleg is többen járnak zeneművészeti szakgimnáziumba, illetve zeneművészeti egyetemre. A zenekar tagjai gyakran fellép-

nek szólistaként és különböző kamara formációkban is. A zenekar nagy figyelmet fordít a szlovák nemzetiségi fúvószenei hagyomány ápolására. A szlovák nemzetiségi önkormányzatok által szervezett rendezvényeken való fellépés mindig megtisztelő a zenekar számára, és ezeknek örömmel tesz eleget.

Slováci v Maďarsku

Piesne z Dolnej zeme, Piliša, Ečeru, Jače, Novohradu a Zemplína

Slovenský hudobný skladateľ Adam Hudec, na prosbu Mládežníckeho dy-
chového orchestra v Slovenskom Kom-
lóši pri príležitosti 50. výročia jeho
založenia, zložil pre nich dielo pod
názvom Komlóšske čardáše. Premi-
éru malo v Slovenskom Komlóši 17.
augusta 2017 na IX. Medzinárodnom
festivalu dychovéch orchestrov a zoža-
lo veľký úspech. Tu sa zrodil nápad,
aby napísal ešte jedno dielo využívúc
folklórne klenoty Slovákov v Maďars-
ku. Na jeho príprave sa podieľali Csa-

ba Aszódi, Katarína Szabová Tóthová,
Katarína Király, František Zelman a
samozrejme dirigent orchestra János
Krcsméri. Dielo bolo dokončené v roku
2020 a bolo ušité na komlóšsku dy-
chovku. Bohužiaľ, kvôli pandémie má
premiéru iba teraz. V diele sú ukážky
z takmer všetkých regiónov Maďarska
obývaných Slovákmi.

Poďakovanie, že toto dielo mohlo
vzniknúť patrí skladateľovi Adamovi
Hudecovi, hudobníkom a dirigentovi
Jánosovi Krcsmérimu.

Magyarországi Szlovákok

Dalok a Dél-Alföldről, a Pilisből, Ecserről, Acsáról, Nógrádból és a Zemplénből

Adam Hudec szlovák zeneszerző a Tót-
komlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar
felkérésére a zenekar 50. évfordulója
alkalmából írt egy fúvószenekari mű-
vet „Komlósi Csárdások” (Komlósske
čardáše) címmel. A mű Tótkomlóson a
IX. Nemzetközi Fúvószenekari Fesztí-
válon, 2019. augusztus 17-én lett bemu-
tatva, és óriási sikert aratott. Itt szüle-
tett meg az ötlet, hogy Hudec Úr írjon
egy művet a magyarországi szlovákok
népzenei kincsét felhasználva. Az elő-
készítésben részt vett Aszódi Csaba,

Krcsmériné Gyurkovics Mária, Szabóné
Tóth Katalin, Király Katalin, Zelman Fe-
renc és természetesen Krcsméri János,
a zenekar karmestere. A szerzemény
2020-ban elkészült, a komlósi zenekar-
ra szabva, de sajnos a pandémia miatt
csak most kerül bemutatásra. A műben
reprezentálva van Magyarország szinte
minden szlovákok lakta régiója.

Köszönet a szerzőnek, Adam Hudec-
nek, a zenészeknek és Krcsméri János
karmesternek, hogy ez a bemutató lét-
rejehetett.

DEŇ SLOVÁKOV V MAĎARSKU 2022, SARVAŠ

GALAPROGRAM

Na sarvašskom moste...

1. Folklórna tanečná skupina Borovenka a Citarová skupina Bažalička (Dabaš-Šára): Ľudové piesne a tance zo Šáre, raslavické tance
2. Slovenský pávi krúžok (Kestúc): Kestúcke ľudové piesne
3. Folklórna skupina Muškáty (Čuvár): Zemplínske tance
4. Spevácka skupina Kvety hút (Pálháza): Zemplínske ľudové piesne
5. Spevácka skupina Jasienky (Níža): Novohradské ľudové piesne
6. Citarová skupina Strapce (Békešská Čaba): Čabianske ľudové piesne
7. Tanečný súbor Červený mramor (Tardoš): Tirpácke tance

MAGYARORSZÁGI SZLOVÁKOK NAPJA 2022, SZARVAS

GÁLAMŰSOR

A szarvasi hídon...

1. Borovenka Hagymányórző Néptáncsoport és Bazsalicska Citerazenekar (Dabas-Sári): Népdalok és táncok Sáriból
2. Kesztlőci Szlovák Pávakör (Kesztlőc): Kesztlőci népdalok
3. Csővári Muskátli Hagymányórző Csoport (Csővár): Zempléni táncok
4. Huták Virágai Népdalkör (Pálháza): Zempléni népdalok
5. Jasienky Népdalkör (Nézsá): Nógrádi népdalok
6. Szőlőfürt Citerazenekar (Békéscsaba): Békéscsabai népdalok
7. Vörösmárvány Táncgyűttes (Tardos): Tirpák táncok

Ústav kultúry
Slovákov
v Maďarsku
MAGYARORSZÁGI SZLOVÁKOK KULTURÁLIS INTÉZETE

FOLKLÓRNA TANEČNÁ SKUPINA BOROVENKA (DABAŠ–ŠÁRA)

Folklórna tanečná skupina Borovenka bola založená v roku 2008 v Šáre. V súčasnosti má dvanásť členov. Mládež sa od samého začiatku snažila odovzdávať miestne tradície a opäť ich zabudovať do povedomia verejnosti. Svoju činnosť vykonáva v spolupráci s miestnymi kultúrnymi skupinami a so spolkami. Cieľom skupiny je tak v regióne, ako aj po celej krajine prezentovať slovenské a maďarské tradície.

Vedúca skupiny: Adrienn Jurácsiková Mrázová

Umeleckí vedúci: Judita Bitaiová a Sándor Kovács

Program: Slovenské tance zo Šáre a raslavické tance

BOROVENKA HAGYOMÁNYŐRZŐ NÉPTÁNCCSOPORT (DABAS-SÁRI)

A Borovenka Hagymányőrző Néptáncscsoport Dabas-Sáriban alakult, 2008-ban. Jelenleg 12 fővel működik. A fiatalokat hajdanán az a törekvés vezérelte, hogy tovább örökítsék és ismét bevezessék a köztudatba a helyi hagyományokat. A tevékenységeket a sári kulturális csoportokkal és szervezetekkel közösen végzik. Céljuk, hogy mind a régióban, mind pedig országszerte egyaránt képviseljék a szlovák és a magyar hagyományokat.

Együttesvezető: Jurácsikné Mráz Adrienn

Művészeti vezetők: Bitai Judit és Kovács Sándor

Műsor: Helyi szlovák és raszlavica táncok

CITAROVÁ SKUPINA BAŽALIČKA (DABAŠ–ŠÁRA)

Citarová skupina bola založená v roku 2008. Cieľom kolektívu je uchovávať tradície Slovákov v Maďarsku. Častočasť vystupujú na miestnych mestských podujatiach. Svojou svedomitou prácou si dva razy zaslúžili najvyššie ocenenie na celokrajinskej kvalifikačnej súťaži Zväzu maďarských zborov a hudobných skupín a Zväzu ľudovej hudby Lajosa Vassa.

Fungovanie skupiny podporuje miestna slovenská samospráva a vedenie mesta Dabaš, ktoré v roku 2014 citarovej skupine udelilo cenu Pro Urbe. Pred tromi rokmi získali ocenenie za kultúru mesta Dabaš.

Umelecká vedúca skupiny: Krisztina Pavella

Program: Slovenské ľudové piesne zo Šáre

BAZSALICSKA CITERAZENEKAR (DABAS-SÁRI)

A citerazenekar 2008-ban alakult meg a magyarországi szlovák hagyományok őrzésére és ápolására. Gyakori fellépői a helyi, városi ünnepi műsoroknak. A lelkiismeretes munkájuk eredményeként a KÓTA által meghirdetett népzenei minősítő versenyen és a Vass Lajos Népzenei Szövetség országos versenyén kétszer nyerték el a legmagasabb elismerést, a Nagydíjat.

Az együttes tevékenységét támogatja a helyi szlovák önkormányzat és Dabas város vezetése is, mely a citerazenekarnak 2014-ben a Pro Urbe Díjat adományozta. A csoport három éve Dabas Kultúrájáért Karacsné Takács Éva Díjat is megkapta.

Művészeti vezető: Pavella Krisztina

Műsor: Helyi szlovák népdalok

SLOVENSKÝ PÁVÍ KRÚŽOK (KESTÚC)

Páví krúžok v Kestúci bol založený v roku 1971 pod vplyvom celoštátneho folklórneho hnutia *Vyletel vták*. Členovia skupiny spievajú tradične v sprievode harmoniky predovšetkým ľudové piesne, ktoré si zapísali od starších ľudí v dedine, ale spracovali aj svadobné, obaračkové, fašiangové a vianočné zvyky. V roku 2001 vydali CD-mosič *Tá kestúcka veža*. Vďaka zbierke ľudových piesní *F kestúckem šírem poli...*, ktorá zachytáva súčasný repertoár staršej generácie, ich nehmotné dedičstvo bolo zapísané do Inventára kultúrneho dedičstva Komárňansko-ostrihomskej župy. Páví krúžok získal v uplynulých desaťročiach cenu „*Za našu dedinu*“ (1996), „*Za našu národnosť*“ (2001) a *Zlatý páv* (2006).

Vedúca skupiny: Anna Káinová

Program: Kestúcke ľudové piesne

KESZTÖLCI SZLOVÁK PÁVAKÖR (KESZTÖLC)

A Kesztlöci Szlovák Pávakör 1971-ben a *Vyletel vták* országos folklórmozgalom hatására alakult meg. A csoport tagjai hagyományosan harmonikakísérettel lépnek fel. Elsősorban a faluban, az idősebb emberektől lejegyzett népdalokat éneklük, de színpadra állították a lakodalmi, szüreti, farsangi és karácsonyi szokásokat is. 2001-ben dalaikat a *Tá kestúcka veža* című CD lemezen jelentették meg. Az idősebb generáció népdalkincsét felölelő *F kestúckem šírem poli...* című népdalgyűjtemény megjelené-

sét követően a csoport szellemi öröksége 2018-ban felkerült a Komárom-Esztergom Megyei Értéktárba. A Kesztlöci Szlovák Pávákör az elmúlt évtizedekben több elismerésben is részesült: „*Za našu dedinu*” (1996), „*Za našu národnosť*” (2001), *Zlatý páv* (2006).

Együttesvezető: Káin Anna

Műsor: Kesztlöci szlovák népdalok

FOLKLÓRNA SKUPINA MUŠKÁTY (ČUVÁR)

Folklorňa skupina ožila vďaka iniciatíve miestnych žien a dievčat pred desiatimi rokmi. Dnes rodičia a ich deti tancujú spoločne. Vždy bolo pre nich dôležité chrániť kroje, uchovávať zvyky a odovzdávať ich mladšej generácii. Svoju činnosť vykonávajú od roku 2014 ako spolok. Skupina pravidelne vystupuje na podujatiach obce a okolitých žúp. V roku 2016 sa zúčastnila na celoštátnej súťaži *Tance a hudba národov*, kde sa im podarilo umiestniť v zlatom pásme. O dva roky neskôr jej kuratórium nadácie v Galgamácsi udelilo za osvetovú činnosť Cenu Júlie Vankó Dudásovej. *Členovia skupiny tvrdia, že najlepšou vecou na svete je patriť do kolektívu, spoločne spievať, tancovať, prežiť chvíle, ktorých môžeme byť súčasťou.*

Vedúca skupiny: Erika Fábiánová Dorozsmaiová.

Program: Zemplínske slovenské tance

CSŐVÁRI MUSKÁTLI HAGYOMÁNYŐRZŐ CSOPORT (CSŐVÁR)

A Csővári Muskátli Hagyományőrző csoport 2012-ben alakult újjá, asszonyok és leányok kezdeményezésére, s ma szülők és gyermekeik együtt táncolnak. Számukra mindig fontos volt a viselet, a hagyományok megőrzése és átadása a fiatalabb generációknak. 2014 óta egyesületként folytatják tevékenységüket. A csoport rendszeresen fellép Csővár és a környező megyék rendezvényein. 2016-ban részt vettek a *Népek tánca, népek zenéje* elnevezésű országos versenyen, ahol arany minősítést szereztek. 2018-ban Galgamácsán Vankóné Dudás Juli-díjat kapott az Alapítvány Kuratóriumától kiemelkedő népművelő munkájáért. *A legjobb dolog a világon egy közösséghez tartozni, együtt énekelni, táncolni, átélni, megélni azokat a pillanatokat, melyeknek részesei lehetünk.*

Együttesvezető: Fábiánné Dorozsmai Erika

Műsor: Zempléni szlovák táncok

SPEVÁCKA SKUPINA KVETY HÚT (PÁLHÁZA)

Spevácka skupina bola založená v roku 2002, v tomto roku oslávi 20. výročie svojho založenia. Skupina má osemnásť členov. Pravidelne sa zúčastňujú na kultúrnych podujatiach doma i v zahraničí. Skupina vystupuje za sprievodu citary, spievajú slovenské a maďarské ľudové piesne. Na kvalifikačnej súťaži Zväzu maďarských zborov a hudobných skupín sa šesťkrát umiestnili v pásme Zlatý páv a dva razy získali Hlavnú cenu Zlatý páv. Vo finále súťaži skupín z Karpatskej kotliny, ktorú usporiadal Zväz ľudovej hudby Lajosa Vassa, dva razy získali osobitnú cenu za vynikajúci výkon. Na súťaži Zväzu Slovákov v Maďarsku Slovenský škóvránok im bolo udelené raz strieborné, šesťkrát zlaté a raz zlaté ocenenie za vynikajúci výkon.

Na vlajke skupiny môžeme čítať ich heslo: *Dedičstvo žije ďalej aj v nás.*

Vedúca skupiny: Katarína Bacsová Lukácsová

Umelecký vedúci: László Tóth

Program: Zemplínske ľudové piesne

HUTÁK VIRÁGAI NÉPDALKÖR (PÁLHÁZA)

A népdalkör 2002-ben alakult meg, így idén ünnepli fennállásának 20. évfordulóját. A csoport létszáma 18 fő. Rendszeresen részt vesznek kulturális rendezvényeken, határainkon innen és túl is. A csoport citerakisérettel lép fel, s egyaránt énekel szlovák és magyar nyelven. A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége által szervezett minősítőn hat alkalommal Aranypáva fokozatban és két alkalommal Aranypáva Nagydíjban részesültek.

A Vass Lajos Népzenei Szövetség kárpát-medencei együttesek döntőjén két alkalommal Kiemelt Különdíjban részesültek. A Magyarországi Szlovákok Szövetsége által szervezett *Slovenský škóvránok* versenyen egy ezüst, hat arany és egy kiemelt arany minősítést érték el.

Zászlójukra szőtt jelmondatuk: *Az örökség bennünk is tovább él!*

Együttesvezető: Bacsoné Lukács Katalin

Művészeti vezető: Tóth László

Műsor: Zempléni szlovák népdalok

SPEVÁCKA SKUPINA JASIENKY (NÍŽA)

Spevácka skupina Jasienky v Níži je zmiešaný zbor, ktorý založili v roku 2013 členovia klubu dôchodcov. Aktívne sa podieľajú na miestnom verejnom živote a pravidelne vystupujú na podujatiach slovenskej národnostnej samosprávy, pod záštitou ktorej

skupina funguje. Miestnosť pre ich nácviky zabezpečuje obecná samospráva. V repertoári skupiny sú domáce slovenské i maďarské ľudové piesne. V roku 2018 získali na súťaži Slovenský škovránok zlatú kvalifikáciu.

Vedúca skupiny: Margita Szobonyová

Program: Ľudové piesne zapísané v Novohradskej župe a Niži

JASIENKY NÉPDALKÖR (NÉZSA)

A Jasienky vegyeskórust 2013-ban a nyugdíjasklub tagjai alapították. Napjainkban aktív tagjai a nézsai községnek, rendszeresen fellépnek a fenntartó helyi szlovák nemzetiségi önkormányzat rendezvényein. Próbatemet számukra a települési önkormányzat biztosít.

Repertoárjukban magyarországi szlovák és magyar népdalok is szerepelnek.

2018-ban a Magyarországi Szlovákok Szövetsége által megrendezett Slovenský škovránok versenyen arany minősítést kaptak.

Együttesvezető: Szobonya Istvánné

Műsor: Nógrád megyei és helyi gyűjtésű szlovák népdalok

CITAROVÁ SKUPINA STRAPCE (BÉKÉŠSKA ČABA)

Citarová skupina Strapce bola založená v roku 2017 ako nástupnícka skupina po významnom citarovom súbore Boleráz, čiastočne z jeho členov, ku ktorým sa postupne pridali noví členovia. Členstvo charakterizuje generačná pestrosť. Súbor spracúva v prvom rade slovenské, ale aj maďarské piesne z oblasti Karpatskej kotliny. Popri ľudovej hudbe občas na žiadosť zahrajú i piesne zábavného žánru, ktoré dobre znejú aj na citare. S cieľom odovzdania vedomostí organizujú mimoriadne hodiny a interaktívne vystúpenia pre škôlkarov a žiakov základných škôl.

Umelecký vedúci skupiny: Marcell Gergő

Program: Čabianske slovenské ľudové piesne s názvom Čabianske spomienky

SZŐLŐFÜRT CITERAZENEKAR (BÉKÉSCSABA)

A Szőlőfürt Citerazenekear 2017-ben, a nagymúltú Boleráz Citeraegyüttes utódezenekaraként, annak egyes tagjaiból és új tagok bevonásával alakult. Tagságuk generációkat felölelő. A zenekar elsősorban szlovák dallamokat játszik, de a Kárpát-medence magyar zenei kincsét is feldolgozza.

A népzene mellett felkérésre időnként a szórakoztató műfajból is játszanak citerán is jól hangzó dalokat. A tudásátadás céljából rendhagyó órákat és interaktív bemutatókat is tartanak az óvodák és iskolák növendékei részére.

Együttesvezető: Gergő Marcell

Műsor: Csabai emlékezet – békéscsabai szlovák népdalok

TANEČNÝ SÚBOR ČERVENÝ MRAMOR (TARDOŠ)

Súbor prichádza z údolia pohoria Gereče, z malebnej obce, kde sa minulý rok konal Deň Slovákov v Maďarsku. Súbor založili pred polstoročím Imre a Ibolya Nagyovci. Dlhoročnú prácu Ibolyi Nagyovej ocenila Celoštátna slovenská samospráva v Maďarsku v roku 2016 v Alkári vyznamenaním „Za našu národnosť“.

Súbor po Nagyovcoch prevzali ich deti. Členovia niekdajšej detskej skupiny miestnej základnej školy dali základ aj dodnes pôsobiacim skupinám, mládežníckej a tak tiež dospelej.

Na repertoári tanečného súboru figurujú slovenské tance a maďarské tance Karpatскеj kotliny.

Umeleckí vedúci skupiny: Tamás Árendás a Ivett Árendásová Stefanová

Program: Tance tirpákov zo skupinových sálašov z okolia Níredházy

VÖRÖSMÁRVÁNY TÁNCEGYÜTTES (TARDOS)

A Vörösmárvány Táncegyüttes a Gerecse hegység völgyében megbúvó festői faluból érkezett, ahol az Országos Szlovák Önkormányzat tavaly megrendezte a Magyarországi Szlovákok Napját. Az együttest fél évszázada Nagy Imre és Nagy Ibolya alapították. Az Országos Szlovák Önkormányzat 2015-ben Nagy Ibolyának a sokéves munkájáért Mátraszentimrén a „Nemzetiségünkért” Díjat adományozta. A tánccsoportot a Nagy házaspártól a gyermekeik vették át. A helyi általános iskola hajdani gyermekcsoportjának tagjai megalapozták a napjainkban működő gyermek- és felnőtt csoport tevékenységét. Az együttes műsorában szerepelnek szlovák táncok és a Kárpát-medence magyar táncai.

Művészeti vezetők: Árendásné Stefan Ivett és Árendás Tamás

Műsor: Tirpák táncok

Programy pri príležitosti 125. výročia založenia Nového evanjelického kostola v Sarvaši

1. DEŇ (1. JÚL)

DÁTUM	PROGRAM	MIESTO
17:00	Otvorenie výročného programu slávnostnými myšlienkami – Pál Zahorecz	Nový kostol
17:30-18:30	Otvárací koncert	Nový kostol
19:00-	Otvorenie výstavy „Minulosť, prítomnosť, budúcnosť sarvaškého Nového kostola“ – Pál Zahorecz, Jani Jánosné	Zborová miestnosť
	Voľná prehliadka veže s medziposchodovými zastávkami	Nový kostol
0:00	Ukončenie dňa	

2. DEŇ (2. JÚL)

99. výročie narodenia Juraja Meliša

DÁTUM	PROGRAM	MIESTO
9:00	Začiatok programu	Priestory okolo Nového kostola, Zborová miestnosť, Nový kostol
10:30-11:30	Tamás Clementis – spomienka na Juraja Meliša (prednáška)	Nový kostol
11:45-15:45	Kavalkáda pri Novom kostole	Priestory okolo Nového kostola

DÁTUM	PROGRAM	MIESTO
16:00-17:30	125 rokov Nového kostola Prednášajú: Pál Molitorisz – Tibor Mótyán – dr. Noémi Saly, pravnučka Imre Francseka st. a Zsófia Kárpáti, pravnučka Györgya Popjáka	Nový kostol
18:00-19:30	Koncert na pamiatku a počesť Juraja Meliša a Nového kostola Tamás Clementis, Nóra Tatai, Valér Hegedűs	Nový kostol
20:00-	Voľná prehliadka veže s medziposchodovými zastávkami, v kostolnom priestore duchovné zastávky	Nový kostol
0:00	Ukončenie programu	

3. DEŇ (3. JÚL)

125. výročie vysvätenia Nového evanjelického kostola v Sarvaši

DÁTUM	PROGRAM	MIESTO
10:00	Dvojazyčné slávnostné služby Božie s Večerou Pánovou (Péter Kondor, dr. Libor Bednár, Michal Findra, Pál Zahorecz)	Nový kostol
11:45	Kladenie vencov pri pamätnej tabuli zosnulých farárov	Nový kostol – hlavný vchod
12:00	Bufetové pohostenie	Priestory okolo Nového kostola

Szarvas Evangélikus Újtemplom fennállásának 125. évfordulójára tervezett ünnepsorozat

1. NAP (JÚLIUS 1.)

IDŐPONT	PROGRAM	HELYSZÍN
17:00	Az évfordulós rendezvény ünnepélyes megnyitása igei gondolatokkal – Zahorecz Pál	Újtemplom
17:30-18:30	Nyitókonzert	Újtemplom
19:00-	„A szarvasi Újtemplom múltja, jelene, jövője” című kiállítás megnyitója – Zahorecz Pál, Jani Jánosné	Gyülekezeti terem
	Nyitott toronytúra szintenkénti állomásokkal	Újtemplom
0:00	Kapuzárás	

2. NAP (JÚLIUS 2.)

Melis György születésének 99. évfordulója

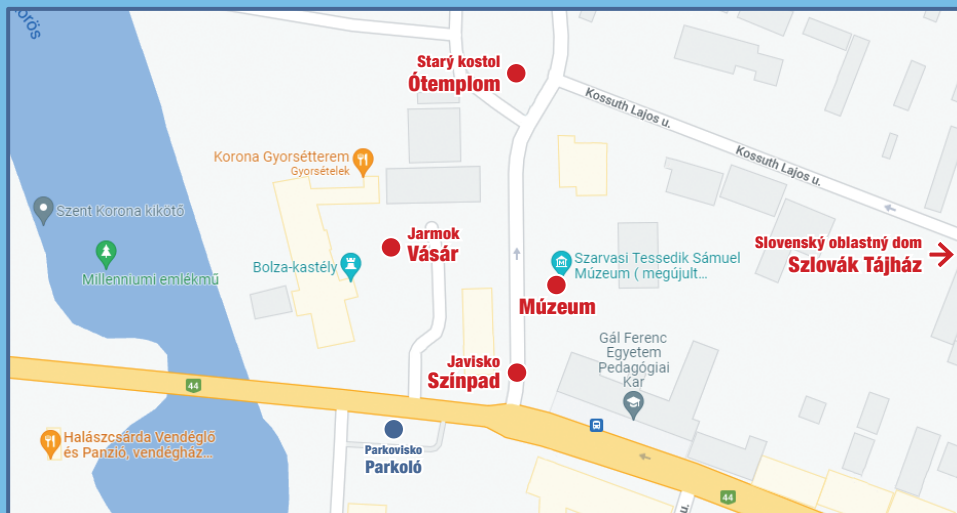
IDŐPONT	PROGRAM	HELYSZÍN
9:00	Kapunyitás	Újtemplom körüli telek, Gyülekezeti terem, Újtemplom
10:30-11:30	Clementis Tamás – Melis György emlékezete (előadás)	Újtemplom
11:45-15:45	Újtemplomi forgatag	Újtemplom körüli telek

IDŐPONT	PROGRAM	HELYSZÍN
16:00-17:30	Molitorisz Pál – Mótyán Tibor – dr. Saly Noémi, id. Francsek Imre dédunokája – Kárpáti Zsófia Popják György dédunokájának előadása – Az Újtemplom 125 éve címmel	Újtemplom
18:00-19:30	Clementis Tamás, Tatai Nóra, Hegedűs Valér – Hangverseny Melis György és az Újtemplom emlékére és tiszteletére	Újtemplom
20:00-	Nyitott toronytúra szintenkénti állomásokkal, templomtérben lelki ösvény	Újtemplom
0:00	Kapuzárás	

3. NAP (JÚLIUS 3.)

Szarvasi Evangélikus Újtemplom felszentelésének 125. évfordulója

IDŐPONT	PROGRAM	HELYSZÍN
10:00	Ünnepi úrvacsorás istentisztelet két nyelven (Kondor Péter, dr. Libor Bednár, Michal Findra, Zahorecz Pál)	Újtemplom
11:45	Koszorúzás az elhunyt lelkészek emléktáblájánál	Újtemplom – Főbejárat
12:00	Büféasztalos szeretetvendégség	Újtemplom körüli telek

ÚRAD
PRE SLOVÁKOV
ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ

0397/HU/2022

NKUL-KP-1-2022/2-000477

TLAČ/NYOMDA:
Croatica Nonprofit Kft.